

Postanowienie z dnia 26 listopada 1999 r.

II UZ 142/99

Żaden przepis Kodeksu postępowania cywilnego nie nakłada na sąd drugiej instancji obowiązku ustanowienia adwokata (radcy prawnego) dla wniesienia kasacji przez stronę działającą bez adwokata.

Przewodniczący: SSN Zbigniew Myszka, Sędziowie SN: Jerzy Kuźniar, Maria Tyszel (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 1999 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy z wniosku Henryka P. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w S. o wysokość świadczenia, na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 10 sierpnia 1999 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

o d d a l i ć zażalenie.

U z a s a d n i e

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach postanowieniem z dnia 10 sierpnia 1999 r. [...] odrzucił kasację Henryka P. od wyroku tegoż Sądu z dnia 18 marca 1998 r., ponieważ kasacja nie została wniesiona przez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym.

W zażaleniu na to postanowienie wnioskodawca domagał się jego uchylenia i rozpoznania osobistej kasacji. Według skarżącego, jeśli kasacja winna być wniesiona przez adwokata, to obowiązkiem Sądu Apelacyjnego było wyznaczenie mu adwokata do prowadzenia sprawy bez ponoszenia kosztów. Oświadczył, że „nie wyraża zgody na dopuszczenie z urzędu adwokata, ani też prywatnego adwokata do występowania w sprawie kasacyjnej przez wnoszenie kasacji przez adwokata, a sprawę kasacyjną

(powód) ubezpieczony wyraża zgodę na prowadzenie, rozpoznawanie przed Sądem Najwyższym bez adwokata, wniesioną kasacją osobiście przez ubezpieczonego”.

Rozpoznając zażalenie Sąd Najwyższy wziął pod uwagę, co następuje:

Wprowadzając ustawą z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego... (Dz.U. Nr 43, poz. 189), w miejsce przepisów o rewizji nadzwyczajnej, instytucję kasacji uprawniającą stronę do zaskarżenia do Sądu Najwyższego wyroku (postanowienia) wydanego przez sąd drugiej instancji, kończących postępowanie w sprawie, ustawodawca nie określił Sądu Najwyższego jako sądu powszechnego, zwykłej trzeciej instancji. Oznacza to, że nie w każdej sprawie zakończonej przez Sąd drugiej instancji w sposób wskazany w art. 392 § 1 KPC kasacja jest dopuszczalna. Ograniczenia możliwości jej wnoszenia wynikają nie tylko w art. 393 KPC zawierającego wyłączenia przedmiotowe, lecz również z przepisów dotyczących wymagań formalnych. Takim przepisem jest art. 393² KPC, wprowadzający tzw. przymus adwokacko-radcowski. Stosownie do niego kasacja powinna być wniesiona przez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym, a w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, radcą prawnym organizacji zrzeszającej emerytów lub rencistów (art. 465 § 1 zdanie drugie KPC). Jedyny wyjątek od tej zasady przewidziano w art. 393² § 2 KPC, jednakże wnioskodawca nie należy do kręgu osób w nim wymienionych. W świetle powołanego przepisu kasacja wniesiona przez stronę nie będącą osobą o której stanowi ten przepis jest niedopuszczalna, a zażalenie na postanowienie odrzucające kasację z tej przyczyny, jako bezzasadne wobec niezachowania przymusu adwokacko-radcowskiego, podlega oddaleniu niezależnie od przyczyn, dla których strona nie ustanowiła pełnomocnika dla jej wniesienia.

Sąd Najwyższy podkreśla, że kasacja jest szczególnym środkiem zaskarżenia o charakterze ściśle prawnym, a konieczność jej sporządzenia przez pełnomocnika jest wymaganiami ustawowym, jego przestrzeganie jest obowiązkiem zarówno sądów powszechnych drugiej instancji, jak i Sądu Najwyższego, dlatego też wyjaśnia w zażaleniu przyczyn wniesienia osobistej kasacji, nie mogą mieć wpływu na ocenę dopuszczalności kasacji. Pogląd wnioskodawcy, że z uwagi na konieczność sporządzenia kasacji przez adwokata Sąd Apelacyjny miał obowiązek wyznaczyć mu adwokata z urzędu jest błędny, takiego obowiązku nie przewiduje żaden przepis pos-

tępowania cywilnego; Sąd może, w okolicznościach wskazanych w odpowiednich przepisach, ustanowić pełnomocnika na wniosek zgłoszony przez stronę.

Sąd Najwyższy zauważa również, że jako sąd kasacyjny orzeka wyłącznie w granicach określonych stosownymi przepisami Kodeksu postępowania cywilnego i wyrażenie przez wnioskodawcę zgody na rozpoznanie przez Sąd Najwyższy jego kasacji, bez udziału adwokata, jest bez znaczenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 393¹⁹ w związku z art. 393 i 385 KPC orzekł, jak w sentencji postanowienia.

=====